

משרד האוצר
Ministry of Finance

אגף
הכלכלן הראשי

על בעיית המחסור בעובדים במשק

דצמבר 2025

אגף הכלכלן הראשי
משרד האוצר
צוות מחקר – שוק העבודה

כותבי העבודה: יהונתן רחימי ואסף גבע.
תודה לד"ר שמואל אברמזון ולמשה לאו על ההערות והדגשים.

עיקרים

- בשנים האחרונות נשמעו קולות בקרב מעסיקים במגוון ענפים על מחסור בעובדים. בין הענפים נמנים ענפי החינוך, הבינוי, והתעשייה.
- בנייר זה אנו בוחנים את מגמות התעסוקה, השכר והמשרות הפנויות בכלל המשק הישראלי ובחלוקה ענפית במטרה לבחון ולכמת את היקף התופעה. כפי שיפורט להלן, למעט במקרים נקודתיים איננו מזהים סימנים למחסור בעובדים בשוק העבודה המקומי ברמה המקרו-כלכלית.
- לאחר הקורונה ועד אירועי ה-7 באוקטובר כמות המועסקים במשק התאוששה במלואה וחזרה למגמה ארוכת הטווח. בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר נפתח פער שלילי של 500 אלף מועסקים ביחס למגמה. החל מהרבעון הראשון של 2024 נסגר הפער חלקית ועמד על כ-125 אלף מועסקים נכון לרבעון השני של 2025.
- ניתוח של הירידה בתעסוקה בתקופת המלחמה לפי קבוצות אוכלוסיה מציג השפעה לא אחידה של המלחמה על העובדים הישראלים, הזרים והפלסטינים. פרוץ מלחמת חרבות ברזל הוביל למחסור של כ-340 אלף מועסקים ישראלים וכ-138 אלף מועסקים פלסטינים ביחס למגמה. בעוד שעבור המועסקים הישראלים נרשמה התאוששות וחזרה כמעט מלאה למגמה עד הרבעון השני של 2025, עבור המועסקים הפלסטינים לא נרשמה התאוששות משמעותית. לעומתם, עבור המועסקים הזרים נצפתה עלייה הדרגתית ואף עודף של כ-26 אלף מועסקים ביחס למגמה.
- ניתוח מגמות השכר מראה כי לאחר משבר הקורונה ועד תחילת המלחמה השכר הריאלי בענף ההייטק צמח בקצב מהיר אף יותר מהמגמה החזויה בעוד השכר בשאר המשק עלה בקצב איטי יותר מהמגמה. מגמות נפרדות אלו מעידות על הבדלים במגמות הביקוש לעבודה בין ענפי המשק. מתחילת מלחמת חרבות ברזל, השכר הריאלי מדשדש הן בהייטק והן בכלל המשק.
- בחלוקה לפי ענפים כלכליים עולות מהניתוח תובנות מגוונות:
  - במגוון ענפים כגון התעשייה, המסעדנות, ושירותי הנדל"ן המדע והניהול, נרשמה ירידה בכמות העובדים מתחת לקו המגמה ארוך הטווח, ערב המלחמה. לצד הירידות בכמות המועסקים, נרשמה באותם ענפים ירידה בכמות המשרות הפנויות, אינדיקציה לירידה בביקוש לעובדים באותם ענפים.
  - בענף המידע והתקשורת נרשם קצב גידול מהיר במספר העובדים עד לפרוץ המלחמה, מגמה המעידה על עלייה בביקוש לעובדים. מאז תחילת המלחמה קצב הגידול במספר המשרות הואט מאוד ובמקביל נרשמה ירידה בכמות המשרות הפנויות, מה שיכול להעיד על האטת או אף עצירת הגידול בביקוש לעובדים בענף.

-
- במהלך תקופת המלחמה חלה ירידה בתעסוקה בכל ענפי המשק; הענפים בהם נרשמו הירידות המשמעותיות ביותר הם ענפים המסתמכים באופן משמעותי על כוח עבודה פלסטיני. בולט במיוחד הוא ענף הבינוי בו נרשם המחסור המשמעותי ביותר בעובדים.
  - במרבית הענפים בהם נרשמה ירידה בתעסוקה בתקופת המלחמה, נרשמה במקביל ירידה במשרות הפנויות. הירידה במשרות הפנויות מעידה על כך שחלק מסויים מהירידה בתעסוקה נובע גם מירידה בביקוש לעבודה באותם ענפים.
  - בניגוד למרבית הענפים במשק, בתקופת המלחמה נרשמה בענף החינוך עלייה בכמות העובדים הן ביחס למגמה והן ביחס לערב המלחמה. תוצאה מפתיעה לאור הדיון העדכני סביב מצוקת העובדים בענף.

רקע

בשנים האחרונות, בפרט לאחר משבר הקורונה ומאז תחילת מלחמת חרבות ברזל, נשמעו קולות בקרב מעסיקים ישראלים רבים לגבי מחסור בעובדים¹. מחסור בעובדים ניתן להגדיר כפער שנוצר בטווח הקצר בין הביקוש לעובדים להיצע העובדים בענף. פערים מסוג זה, מקורם לרוב בזעזועים חיוביים לביקוש לעובדים או בזעזועים שליליים להיצע העובדים. סקר בינלאומי של קבוצת מנפאואר העלה כי בשנים האחרונות מעל ל-70% מהמעסיקים הישראלים מדווחים על קושי באיוש משרות. לפי ממצאי הסקר, נכון לשנת 2024 שיעור זה הגיע לשיא של 85% המציב את ישראל במקום השני בעולם בשיעור המעסיקים המדווחים על קושי באיוש משרות². בין הענפים הבולטים נמצאים ענפים כדוגמת הבינוי³, התעשייה⁴ והחינוך⁵. לקושי רחב היקף ומתמשך בגיוס עובדים יכולות להיות השלכות שליליות משמעותיות על המשק דרך פגיעה בתוצר ובקצב הצמיחה. מטרת נייר זה היא לבחון את מצב שוק העבודה בשנים האחרונות ביחס למגמת הטווח הארוך בכדי לבחון האם אכן התפתחה בישראל תופעה של קושי מתגבר בגיוס עובדים בשנים האחרונות, את היקפה ואת המקורות לה. הניתוחים בנייר זה מתבססים על נתוני מועסקים ישראלים, זרים ופלסטינים בני 15 ומעלה, נתוני שכר, ונתוני משרות פנויות לפי ענפים כלכליים בין השנים 2013-2025 המפורסמים ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ממצאים

- **לאחר היציאה ממשבר הקורונה נרשמה התאוששות מלאה של התעסוקה וחזרה למגמה ארוכת הטווח; במהלך המלחמה נרשמה ירידה בתעסוקה מתחת למגמה, בעיקר בעקבות יציאה משמעותית של מועסקים פלסטינים משוק העבודה**

בכדי לגשת לסוגייה, נרצה ראשית לבחון את מגמת כמות המועסקים במשק בשנים האחרונות אשר מבטאת את שיווי המשקל בין הביקוש להיצע בשוק העבודה. סטייה כלפי מטה מהמגמה ארוכת

¹ על המחסור בעובדים לאחר הקורונה ר' : המעסיקים שלא מצליחים לגייס עובדים : "המדינה יצרה דור שלא רגיל לעבוד", 60% מחברות ההייטק בארץ מתקשות מאוד בגיוס עובדי פיתוח, הקרב על עובדים טובים מתחמם – המעסיקים משקיעים, גל ההתפטרות הגדול הגיע לישראל : "עוזבים פי שלושה מאשר לפני שנה".

² סקר מצוקת הכשרונות 2025

³ דו"ח התעסוקה חושף מחסור של 28 אלף עובדי בניין בסוף 2024

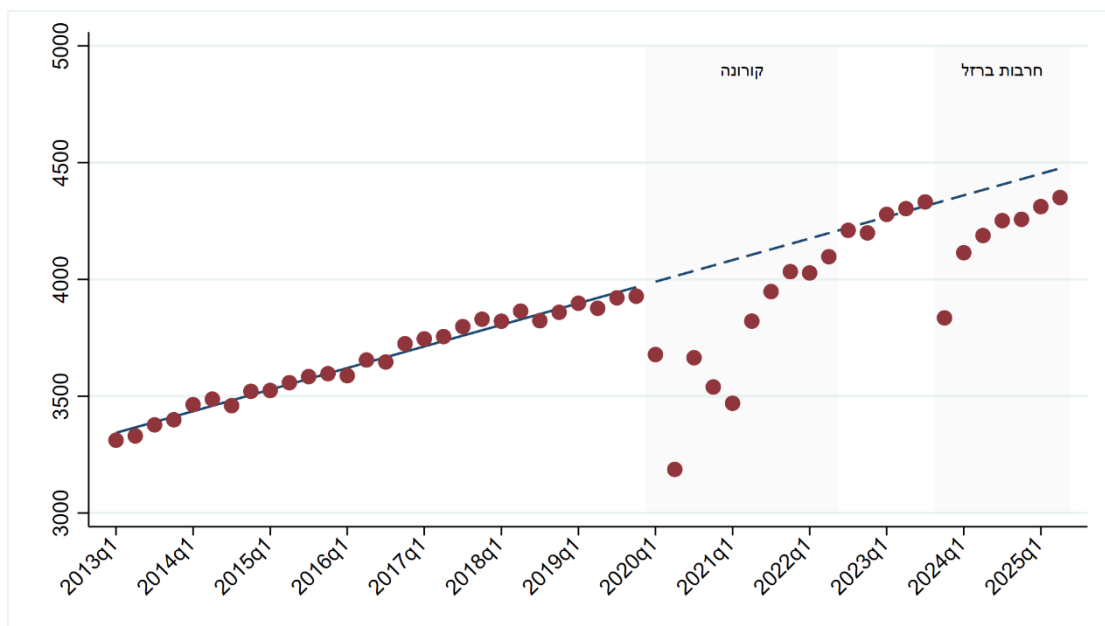
⁴ סקר צרכי כוח אדם והכשרות בתעשייה 2024 - התאחדות התעשיינים

⁵ 4,254 מורים חסרים לקראת פתיחת השנה, אלפי מורים חסרים במערכת החינוך, שמתדרדרת לכאוס

הטווח יכולה להוות אינדיקציה למחסור בעובדים (ירידה בהיצע) בהתאם לטענות המעסיקים. תרשים 1 מציג את סך המועסקים (באלפים) בישראל בני 15 ומעלה (ישראלים, זרים ופלסטינים) בניכוי נעדרים ישראלים בכל רבעון החל מהרבעון הראשון של 2013 ועד הרבעון השני של 2025. הקו הליניארי מייצג את כמות העובדים הצפויה בכל רבעון תחת ההנחה שכמות העובדים במשק ממשיכה לגדול באותו הקצב שנמדד בין השנים 2013-2019. תרשים 2 מציג את ההפרש בין מספר המועסקים בפועל לבין מספר המועסקים החזוי בכל רבעון.

מתרשימים 1 ו-2 ניתן ללמוד מספר דברים. ראשית, בין השנים 2013-2019 כמות המועסקים במשק גדלה בקצב קבוע של כ-23 אלף מועסקים בממוצע ברבעון (כ-92 אלף בשנה) כאשר באופן כללי לא נרשמו סטיות משמעותיות של מספר המועסקים מקו המגמה ארוך הטווח. שנית, ברבעון הראשון של 2020, בעקבות התפרצות הקורונה בישראל, נפתח פער בין כמות המועסקים למגמת הטווח הארוך. הפער הגיע לשיא של מעל ל-800 אלף מועסקים ברבעון השני של 2020; שלישית, החל מהרבעון השלישי של 2022 ועד הרבעון השלישי של 2023 כמות המועסקים חזרה למגמה. רביעית, עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל ברבעון האחרון של 2023 שוב נפתח פער ביחס למגמה העומד על כ-500 אלף מועסקים. החל מהרבעון הראשון של 2024 נסגר הפער חלקית ועמד על כ-125 אלף מועסקים נכון לרבעון השני של 2025.

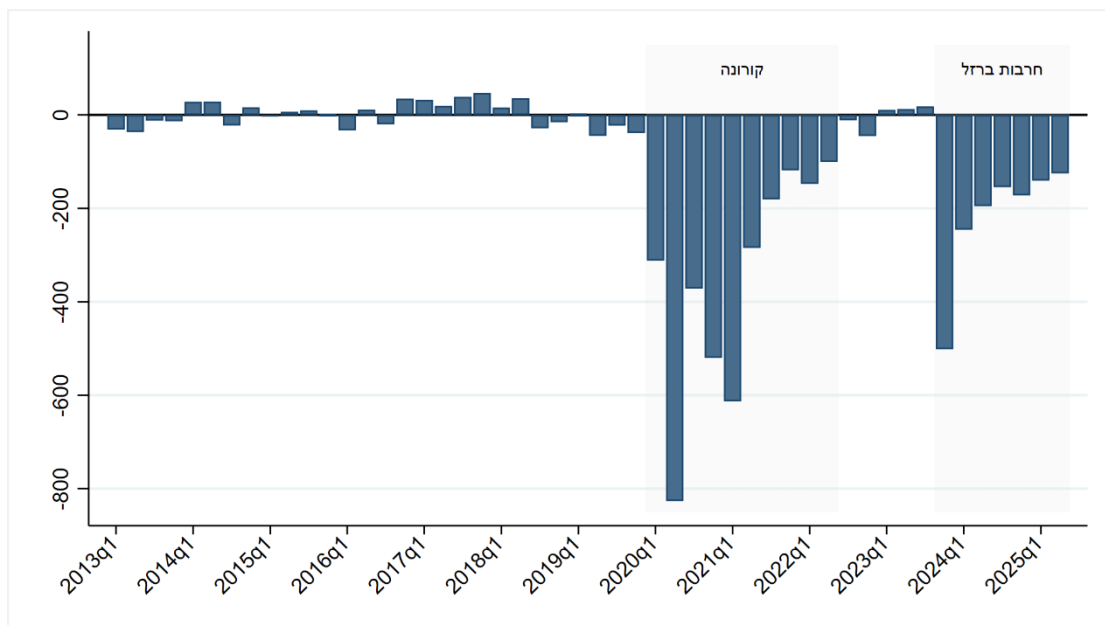
תרשים 1: סך המועסקים (ישראלים, זרים ופלסטינים) בני 15+ בניכוי נעדרים ישראלים

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי על נתוני סקר כוח אדם וחשבונות לאומיים של הלמ"ס

מתרשימים 1 ו-2 אנו למדים גם כי ערב מלחמת חרבות ברזל לא הייתה אינדיקציה ברורה לשינוי ארוך טווח במגמת שיווי המשקל של התעסוקה בישראל. אף על פי כן, אין בכך ראייה מספקת לכך שהמשק לא סבל מ"מחסור" בעובדים כיוון שייטכן שהגידול בביקוש לעובדים באותה תקופה גדל באופן מהיר ביחס להיצע. כך, ייטכן והתרחשו במקביל שינויים בהיצע ובביקוש כך שהתמונה המתקבלת היא שמגמת שיווי המשקל לא השתנתה, אך מאחורי הקלעים מעסיקים נאלצו להגביר מאמצים ולהעלות שכר בכדי לגייס עובדים חדשים. אותם שינויים יכולים להתרחש בכלל המשק או בענפים ספציפיים. החלקים הבאים בנייר זה ינסו לבחון האם התרחשו בשנים המדוברות שינויים במגמות ההיצע והביקוש שיכולים לתמוך בקיום תרחיש שכזה.

תרשים 2: הפרש בין כמות המועסקים בפועל למגמה ארוכת הטווח

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי על נתוני סקר כוח אדם וחשבונות לאומיים של הלמ"ס

כמו כן, עוד עולה מהתרשימים כי מתחילת מלחמת חרבות ברזל כמות המועסקים נמצאת מתחת לקו המגמה. בכדי לבחון את המקור לירידה בכמות המועסקים בתקופת המלחמה, תרשים 3 מציג את הפער בין כמות המועסקים בפועל לבין המגמות ארוכות הטווח עבור המועסקים הישראליים (בניכוי נעדרים), הזרים והפלסטינים בכל רבעון החל מהרבעון האחרון של 2023. מהתרשים ניתן לראות כי לאירועי ה-7 באוקטובר היו השלכות שונות על כל אחת מהקבוצות. באופן כללי, פרוץ המלחמה לווה ביציאת עובדים משוק העבודה בכל אחת מהקבוצות. עם זאת, גודל הזעזוע השלילי ותהליך ההבראה שונים בין כל אחת מהקבוצות. עבור המועסקים הישראליים, פרוץ המלחמה גרר

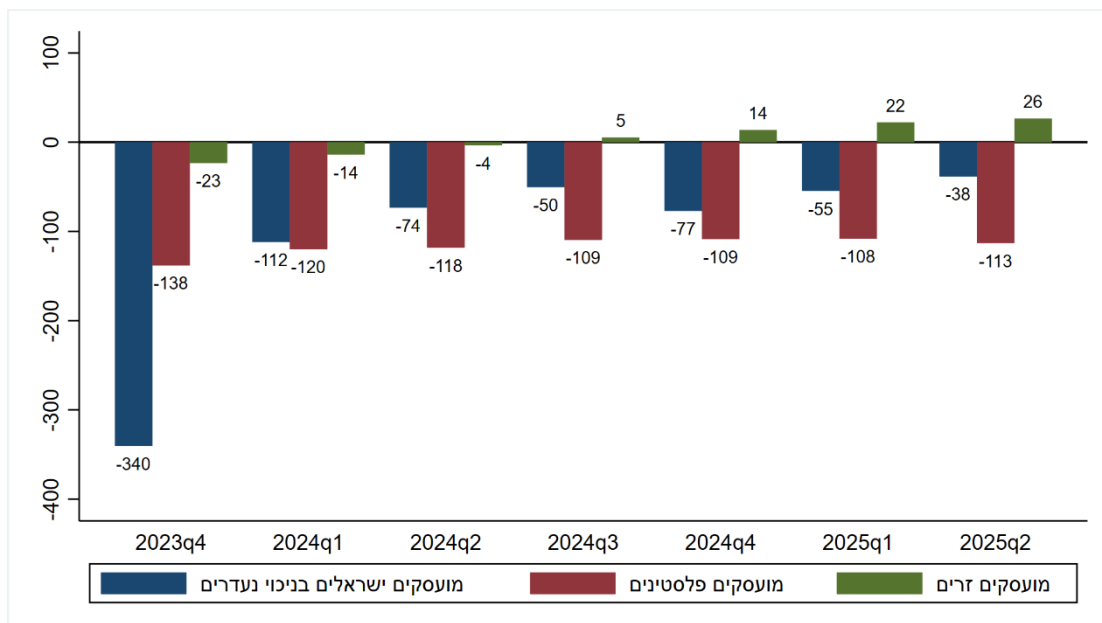
פער שלילי של כ-340 אלף מועסקים ישראלים (כ-8.5%) מהמגמה. החל מהרבעון הראשון של 2024, חזרו מרבית המועסקים לשוק העבודה ומספרם חזר כמעט למגמה ועמד על כ-38 אלף מועסקים בלבד מתחת למגמה נכון לרבעון השני של 2025. מכיוון שעבור המועסקים הישראלים הסיבות להיעדרות קשורות בעיקרן למלחמה, יתכן כי עם סיום המלחמה שיעור הנעדרים ירד לרמות נמוכות יותר בהשוואה לשיאה של המלחמה, גם אם לא ירד לרמה שנרשמה ערב המלחמה. מגמה זו צפויה להוביל לסגירת מרבית הפער שנרשם ביחס למגמה. מנגד, יתכן כי שיעור ההשתתפות בשוק העבודה ירד בקרב חלק מנפגעי המלחמה, בין אם משרתי המילואים ובין אם אזרחים; ככל ותופעה זו תהיה גדולה עלולות להיות לה השלכות משמעותיות ברמה המקרו-כלכלית.

בקרב המועסקים הפלסטינים, פרוץ המלחמה הוביל לזעזוע עמוק יותר. עם תחילת המלחמה כמעט כל המועסקים הפלסטינים יצאו משוק העבודה ונפתח פער של כ-138 אלף מועסקים פלסטינים (כ-93%) ביחס למגמה. עד הרבעון השני של 2025 כ-34 אלף מועסקים פלסטינים בלבד חזרו לשוק העבודה, בעיקר ביו"ש. לעומתם, נרשם גידול משמעותי במספר המועסקים הזרים בעקבות המלחמה. אמנם, עם תחילת המלחמה נרשמה ירידה קלה בכמות המועסקים הזרים, אך החל מהרבעון הראשון של 2024 החלה עלייה הדרגתית במספר העובדים הזרים שהוביל לעודף של כ-26 אלף עובדים זרים ביחס למגמה נכון לרבעון השני של 2025. מכיוון שעיקר הירידה הנצפית בכמות המועסקים מתחילת 2024 נובע מהירידה מכוח העבודה הפלסטיני, סביר שענפים המסתמכים על עובדים אלה יהיו בין הענפים בהם מעסיקים יתקשו לגייס עובדים חדשים. בנוסף, ככל והעובדים הפלסטינים ישארו מחוץ לשוק העבודה גם לאחר המלחמה ייתכן וההיפרדות מהמגמה תישאר בטווח הארוך⁶. מנגד, חזרה עתידית של העובדים הפלסטינים עלולה להוביל לדחיקה של עובדים ישראלים משוק העבודה על רקע מגמת העלייה במספר העובדים הזרים המועסקים במשק.

---

⁶ לצד העלייה בכמות העובדים הזרים, בתקופת המלחמה החלה כניסה של עובדים ישראלים לענפים שהסתמכו על כוח עבודה פלסטיני (למשל, ר': [מגמות בתעסוקה בענף הבינוי](#), נגיב עמרייה ואסף גבע, אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר, יוני 2025). במידה ולאחר סיום המלחמה תחל חזרה משמעותית של כוח עבודה פלסטיני לשוק העבודה הישראלי, קיימת היתכנות ששיעור המועסקים הזרים והפלסטינים יגדל ביחס לרמתו ערב המלחמה. במקרה כזה, קיים חשש מדחיקה של עובדים ישראלים באותם ענפים אל מחוץ לשוק העבודה.

תרשים 3: הפרש בין כמות המועסקים בפועל למגמה בתקופת המלחמה לפי קבוצות

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי על נתוני סקר כוח אדם וחשבונות לאומיים של הלמ"ס

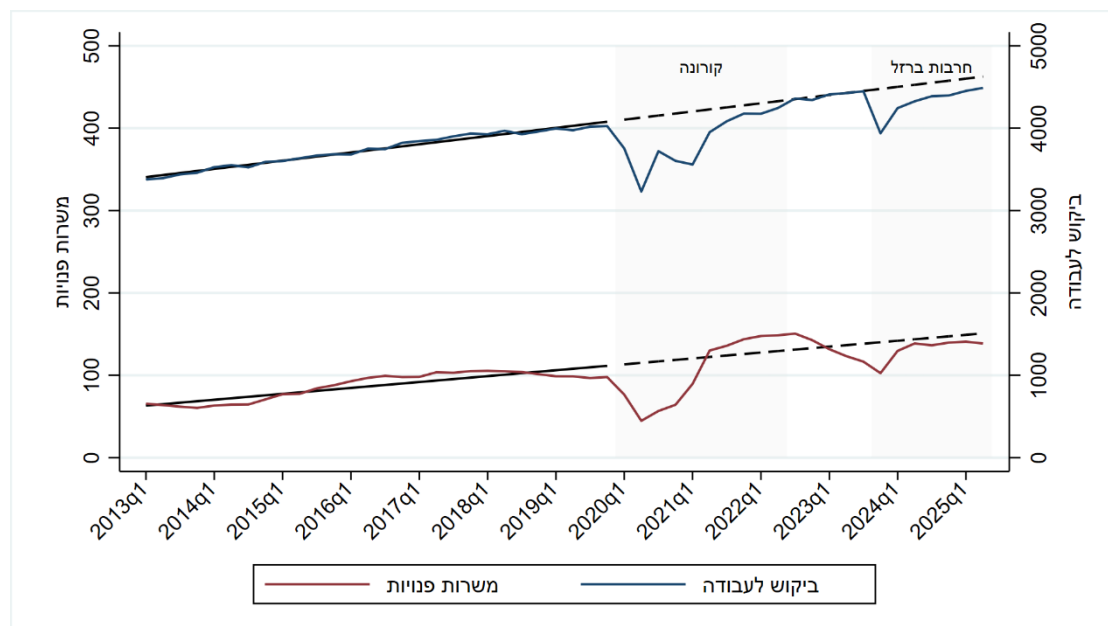
• סטיות מקו המגמה ארוך הטווח של מספר העובדים במשק נובעות במקרים רבים משינויים בצד הביקוש לעובדים

מניתוח כמות המועסקים עולה שלמעט הזעזועים הזמניים בתקופות הקורונה והמלחמה, לא נצפה שינוי ארוך טווח במגמת שיווי המשקל של המשק הישראלי. אם כן, הסבר אפשרי לטענות המעסיקים הוא שיייתכן ובשנים האחרונות הביקוש לעבודה צמח בקצב מהיר יותר מהגידול בהיצע העובדים, מה שהוביל להתגברות התחרות על העובדים. בכדי לבחון את היתכנות הסבר זה, בתרשים 4 מוצגים סך הביקוש לעבודה לצד כמות המשרות הפנויות במשק בכל רבעון, כאשר סך הביקוש מחושב כסכום של כמות המועסקים ללא נעדרים וכמות המשרות הפנויות⁷. מהתרשים ניתן לראות כי העקומות מתואמות חיובית אחת עם השנייה ובעלות מגמות דומות לאורך כל התקופה. עם תחילת משבר הקורונה נרשמה ירידה משמעותית בסך הביקוש לעבודה לצד ירידה בכמות המשרות הפנויות

⁷ בשיטה זו של חישוב הביקוש לעבודה קיימת בעייתיות מתודולוגית, שכן ישנו חוסר תאימות אינהרנטי בין מספר המועסקים (אנשים) לבין המשרות הפנויות (משרות). בעת כתיבת נייר זה נשקלו אלטרנטיבות נוספות: 1. חישוב ישיר של סך המשרות ע"י שיעור המשרות הפנויות מסך המשרות; 2. חישוב הביקוש ע"י חיבור סך משרות השכיר והמשרות הפנויות. הסתמכות על נתוני המשרות הפנויות בלבד הוא בעייתי שכן מדובר בסקר קטן עם טעות סטטיסטית גדולה יחסית והשימוש במשרות השכיר לא לוקח בחשבון את המועסקים העצמאיים. מכיוון שבסופו של דבר כל האלטרנטיבות מציגות תמונה דומה פחות או יותר, בנייר זה בחרנו להשתמש בכמות המועסקים כקירוב העדיף לסך המשרות המאושות.

(כאמור, סך המשרות הינו רכיב בביקוש). עם תחילת ההתאוששות ממשבר הקורונה הביקוש לעבודה החל לחזור למגמה לצד עליה בכמות המשרות הפנויות. החל מ-2021 כמות המשרות הפנויות עלתה מעבר למגמה כאשר לקראת סוף המשבר הגיעה לשיא של כ-150 אלף משרות פנויות. העלייה בכמות המשרות הפנויות מעל המגמה מעידה, ככל הנראה, על התאוששות איטית יותר של היצע העבודה ביחס לביקוש. לאחר מכן, במהלך התקופה שבין משבר הקורונה למלחמת חרבות ברזל הביקוש לעבודה חזר לקו המגמה, ובמקביל החלה כמות המשרות הפנויות לרדת באופן עקבי בכל רבעון. ערב המלחמה כמות המשרות הפנויות חזרה כמעט לרמתה ערב הקורונה. לאורך תקופת המלחמה, נמדדו דפוסים דומים לתקופת הקורונה עבור הביקוש לעבודה והמשרות הפנויות. עם תחילת המלחמה, נרשמה ירידה בביקוש לעבודה לצד קיטון בכמות המשרות הפנויות. לאחר מכן, לצד החזרה החלקית של מועסקים לשוק העבודה חלה בנוסף עלייה בכמות המשרות הפנויות. העלייה הנוכחית במשרות הפנויות אינה מעידה דווקא על גידול בביקוש אלא ככל הנראה נובעת בעיקר מהירידה בהיצע העבודה בעקבות המלחמה.

תרשים 4: ביקוש לעבודה ומשרות פנויות

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי על נתוני סקר כוח אדם ומשרות פנויות של הלמ"ס. הביקוש לעובדים מחושב כסכום של כמות המועסקים ללא נעדרים וכמות המשרות הפנויות. ליתר פירוט ראו הערת שוליים 7.

- **בעוד שבענף ההייטק השכר הריאלי עלה לאחר הקורונה מעל מגמת הטווח**

- הארוך, בשאר המשק נמדדה עליית שכר נמוכה מהמגמה**

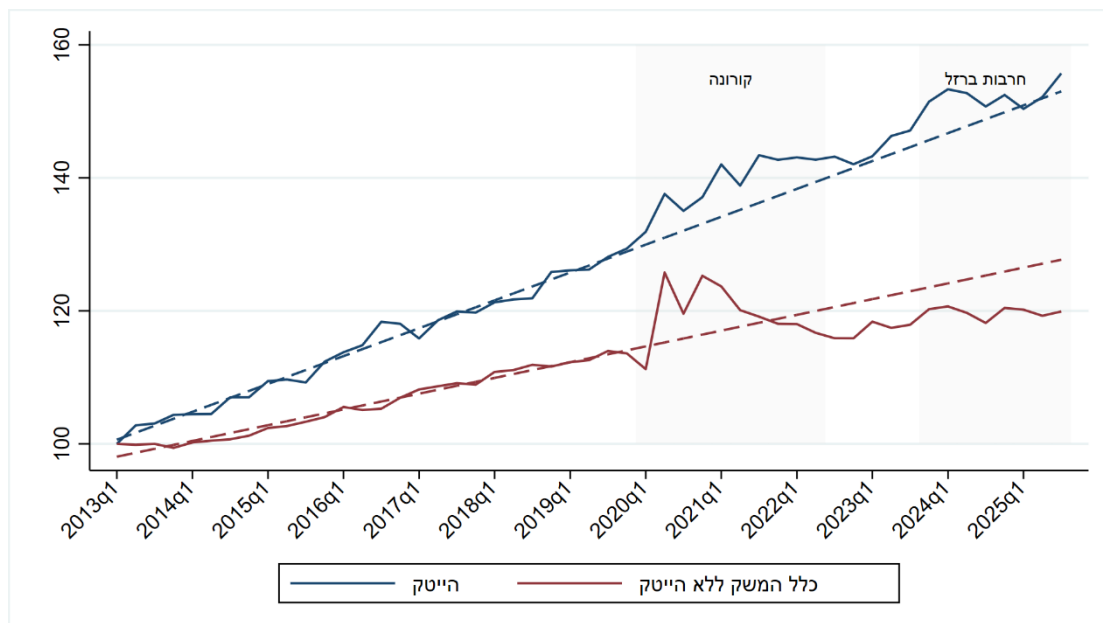
מניתוח מגמת הביקוש לעבודה והמשורות הפנויות לא מתקבלת אינדיקציה להתעצמות התחרות בין מעסיקים במשק על כוח העבודה, שכן לא נמדדה היפרדות כלפי מעלה של הביקוש מקו המגמה. דרך נוספת באמצעותה ניתן לבחון האם חלה בשנים האחרונות עלייה בביקוש לעבודה היא דרך מגמת השכר במשק. במקרה בו התחרות בין מעסיקים על כוח העבודה התעצמה, אנו נצפה לראות עלייה בשכר הריאלי של העובדים מעל לקו מגמת הטווח הארוך. תרשים 5 מציג את שיעור השינוי בשכר הריאלי בכל רבעון ביחס לרבעון הראשון של שנת 2013 בענף ההייטק ובכלל המשק ללא ענף ההייטק. ראשית, ניתן לראות מהתרשים כי עד משבר הקורונה, השכר הריאלי הן בהייטק והן בשאר המשק עלה בקצב קבוע למדי סביב קווי המגמה, אם כי בהייטק קצב עליית השכר היה מהיר יותר, באופן שעשוי לשקף ביקוש גבוה לעובדים בענף. במהלך משבר הקורונה נמדדה עלייה בשכר הריאלי ביחס למגמה גם בהייטק וגם בשאר המשק; עלייה זו אינה בהכרח תוצאה של התגברות התחרות על עובדים שכן באותה תקופה נמדדה דווקא ירידה בביקוש לעבודה. ככל הנראה, הסיבה לעלייה זו היא שינוי בתמהיל העובדים שכן עיקר כוח העבודה שיצא משוק העבודה בתקופת העבודה היו בעיקר עובדים שנמצאים באחוזונים הנמוכים יותר של התפלגות השכר⁸. צמצום המגבלות ופתיחת המשק החזירו את העובדים בשכר נמוך לשוק העבודה והורידו את השכר הממוצע חזרה לרמת שיווי המשקל.

לאחר היציאה ממשבר הקורונה ועד מלחמת חרבות ברזל, ניתן לראות שבשתי העקומות חלה היפרדות ממגמת הטווח הארוך, אך בכיוונים הפוכים. בעוד שבהייטק השכר החל לטפס מעל לקו המגמה, הגידול בשכר בשאר המשק האט באופן משמעותי וירד אל מתחת לקו המגמה. העלייה בשכר הריאלי בהייטק מעידה על כך שככל הנראה בתקופה זו חל גידול בביקוש לעובדים בענף מעבר לגידול בהיצע העובדים בענף. לעומת זאת ההאטה הנצפית בשאר המשק אינה מתכתבת עם עלייה בביקוש לעובדים, אלא דווקא יכולה להעיד על ירידה בביקושים. מאז תחילת מלחמת חרבות ברזל, נראה שהשכר הריאלי בין אם בהייטק ובין אם בכלל המשק מדשדש סביב רמות קבועות. הדישדוש בשכר מעיד על האטה בביקוש לעבודה בכלל המשק.

---

⁸ ר' על השכר הממוצע במשק בתקופת משבר הקורונה, אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר, מרץ 2022.

תרשים 5: אחוז השינוי בשכר הריאלי ביחס לרבעון 1 של שנת 2013 בהיטק ובשאר המשק

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי על נתוני שכר ומשרות שכיר של הלמ"ס

- **ישנן ראיות למעבר עובדים בין ענפים ערב המלחמה; נראה שמקור מרכזי למעברים הוא שינויים בביקושים ענפיים לעבודה. בעקבות המלחמה נרשמה ירידה נוספת בביקוש לעבודה המעידה על האטה כלכלית**

מניתוח מגמות השכר והמשרות המצרפיות אין אינדיקציה להתגברות של התחרות בקרב מעסיקים על כוח העבודה ברמה המקרו-כלכלית. עם זאת, מההשוואה בין מגמות השכר בהייטק ובשאר המשק עולה כי קיימת הטרוגניות במגמות הביקוש בין הענפים הכלכליים. ייתכן, אם כן, שהמקור לטענות על מחסור בעובדים הוא מעבר של עובדים בין ענפי הכלכלה. במידה ובחלק מהענפים כדוגמת ענף ההייטק היה גידול בביקוש לעבודה שלוהו בהעלאות שכר גבוהות יותר ביחס לענפים אחרים, יהיה סביר לראות מעבר של כוח עבודה בין ענפים; במקרה מסוג זה סביר שמעסיקים בענפים ש"מאבדים" עובדים ידווחו על קושי עולה בגיוס עובדים חדשים.

תרשימים 6 ו-7 מציגים בהתאמה את הפער בין מספר המועסקים והמשרות הפנויות בפועל לבין מגמת הטווח הארוך בענפים נבחרים עבור שתי תקופות: 1. רבעונים 1-3 של שנת 2023 (ערב המלחמה); 2. מרבעון 4 של 2023 עד רבעון 2 של 2025 (תקופת המלחמה). בענפים כדוגמת ענפי התעשייה, המסעדנות, שירותי הנדל"ן, והבינוי נרשמו ירידות קלות בכמות המועסקים (בין 1% ל-5%) ביחס למגמה. עם זאת, באותם ענפים נרשמה במקביל גם ירידה בכמות המשרות הפנויות

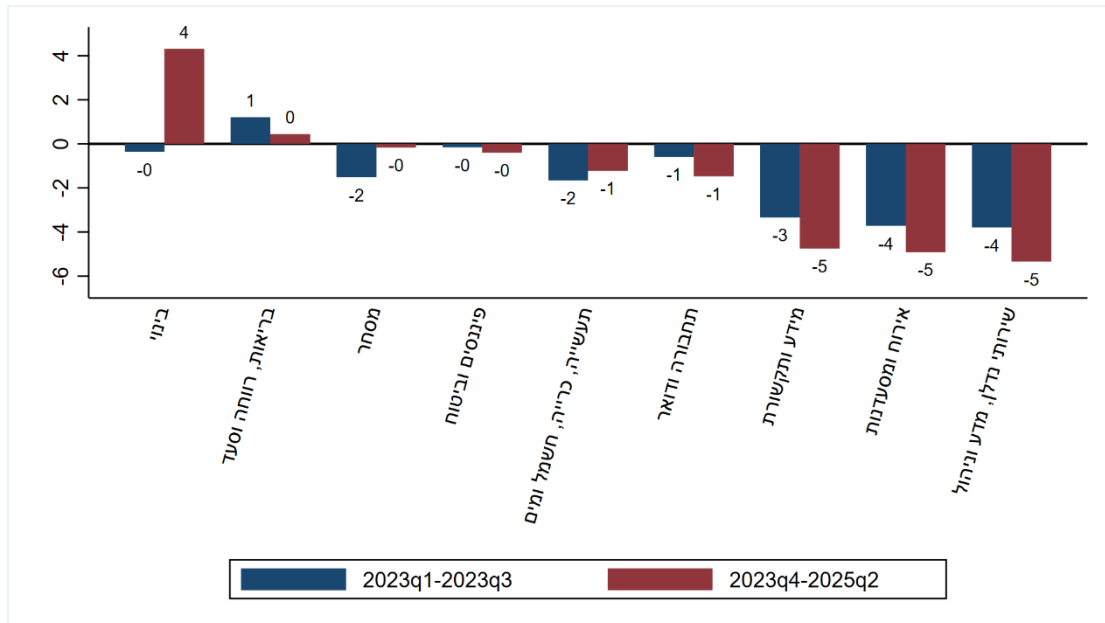
(תרשים 7). לעומתם, ערב המלחמה בענפי המידע והתקשורת, הפיננסים, והבריאות מספר המועסקים עלה מעל לקו המגמה. העלייה הבולטת ביותר במספר המועסקים נרשמה בענף המידע והתקשורת עם גיוס של 55 אלף מועסקים (כ-22%) בממוצע מעל המגמה. עלייה מהירה זו בכמות המועסקים מצביעה על ביקוש גבוה לעובדים ערב המלחמה. לצד העלייה בכמות המועסקים, נרשמה בענף המידע והתקשורת ירידה בכמות המשרות הפנויות. ייתכן וירידה זו במשרות הפנויות מצביעה על מיצוי של עליית הביקוש או על תחילתה של האטה בביקוש לעבודה בענף, שיתכן וחלקה קשור גם לשינויים טכנולוגיים. מכאן, נראה שבתקופה שקדמה למלחמה אכן התרחש תהליך של מעבר עובדים בין ענפים כלכליים, אך המעבר הושפע, לפחות בחלקו, גם מירידה בביקוש לעבודה בענפים בהם נרשמה ירידה בתעסוקה.

תרשים 6: הפרש בין כמות המועסקים בפועל למגמה לפי ענפים כלכליים (באלפים)

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי על נתוני סקר כוח אדם וחשבונות לאומיים של הלמ"ס

תרשים 7: הפרש בין כמות המשרות הפנויות בפועל למגמה לפי ענפים כלכליים (באלפים)

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי על נתוני סקר כוח אדם וחשבונות לאומיים של הלמ"ס

בהשוואה לשלושת הרבעונים הראשונים של 2023, בתקופת המלחמה נרשמה ירידה רוחבית בתעסוקה בכלל הענפים, למעט ענפי החינוך והבריאות בהם נרשמה דווקא עלייה בתעסוקה. העלייה בתעסוקה בענף החינוך בתקופה זו היא מעניינת במיוחד, שכן בשנתיים האחרונות ישנו דיון ער סביב הטענה על מחסור בעובדי הוראה. עלייה זו בכמות המועסקים מעידה שככל הנראה אם אכן קיים מחסור במורים, הוא נובע בעיקר מעלייה בביקוש (למשל, בעקבות גידול בהיקף שעות הלימוד או הקטנת מספר התלמידים בכיתה) ולא דווקא מירידה בהיצע. ייתכן גם שהמחסור הוא של מורים איכותיים או בעלי הסמכה ללימוד מקצועות ספציפיים, אך נושא זה נמצא מחוץ למסגרת הדיון בנייר זה. בין הענפים בהם נרשמו הירידות הגבוהות ביותר בתעסוקה נמצאים ענפי הבינוי, שירותי נדל"ן, מסעדות, ומסחר. הירידה בתעסוקה בענפים אלו מתכתבת עם הירידה בהיצע העובדים הפלסטינים, שכן בענפים אלו כוח העבודה הפלסטיני מהווה שיעור ניכר מכוח העבודה. אמנם, למעט בענף הבינוי, באותם ענפים נרשם המשך ירידות בכמות המשרות הפנויות, דבר המעיד על ירידה בביקוש באותם ענפים, אך ירידה זו במשרות הפנויות יכולה להסביר את הירידה בתעסוקה באופן חלקי בלבד. בולט במיוחד הוא ענף הבינוי בו נרשמה הירידה הגבוהה ביותר בתעסוקה העומדת על 88 אלף עובדים מתחת למגמה לצד עלייה משמעותית של 4 אלף משרות פנויות מעל המגמה. נתון זה מעיד כי בענף זה נוצר מחסור משמעותי בהיצע העבודה בעקבות המלחמה. בענף

המידע והתקשורת חלה ירידה בקצב גידול התעסוקה ביחס לערב המלחמה לצד המשך ירידה בכמות המשרות הפנויות, מה שמעיד על האטה בביקושים בענף. עם זאת, קצב הגידול בתעסוקה בענף נשאר גבוה משמעותית מעל המגמה ועומד על 24 אלף מועסקים (כ-11%) מעל המגמה.

משרד האוצר
Ministry of Finance

אגף
הכלכלן הראשי

